

Projekter der er igangsat på kommunale arealer for at øge biodiversiteten og gøre kommunen mere vild

Projekter på kommunale arealer

Hillerød Kommune har udført en lang række projekter på kommunale arealer i 2020 og 2021 der skal øge biodiversiteten. Flere vil komme til de følgende år.

Blomsterrige vejrabatter

Langs veje er der udlagt blomstrende rabatter, som drives med én årlig slåning og med opsamling af afklippet. Herved får borgerne mulighed for at opleve blomstrende vejkanter og flora og insekter for bedre livsbetingelser

Artsrige blomsterrabatter på Møllerisvej og Harløsevej

Der er udvalgt en række kommunale græsarealer langs større veje, som er omdannet til blomsterenge ved såning af blomsterblandinger med vilde arter, som har en naturlig udbredelse i Nordsjælland. De vejnære arealer er udvalgt for at skabe stor synlighed for kommunens borgere og forskønne bymiljøet.

Anlæg af blomsterenge ved udsåning af vilde blomster

Rundkørsel Herredsvejen

Den store og meget trafikerede rundkørsel ved Herredsvejen/Egespurs Allé er blevet omlagt til blomstereng med udsåning af vilde blomster (1040 m²).

Holmegårdsvej

I Foråret 2020 blev der efter afslutning af et cykelstiprojekt langs Holmegårdsvej anlagt en ca. 1.700 m² stor blomstereng med udsåning af vilde blomster, efter nedtagning af byggeplads. Resultatet blev flot og særlig kornblomst og klinte farvede arealet blåt og lilla. Blomsterengen stod i kontrast på den kortklippede plæne på resten af græsarealet (7.500 m²).

Nørre Herlev

På Kirkepladsen i krydset ved Lyngvej ligger et ca. 600 m² kommunalt græsareal. Arealet er omlagt til blomstereng med udsåning af vilde urter. Arealet skal drives med 1- 2 årlige slåninger i de første år, og herefter 1 årlig slåning med opsamling.

Retablering af byggepladser ved Herredsvejen og Ved Skovgærdet

I forbindelse med retablering af byggepladser i forbindelse med udvidelse af rundkørsel og anlæg af cykelsti, er der i stedet for udlægning af muld og græssåning, udsået vilde blomster til glæde for insekter og som giver naturoplevelser for forbipasserende.

Grønne parker

Rådhusstræde/Løngangsgade

I foråret 2020 ophørte græsslåningen på et felt ved Rådhusstrædeparkeringen og på arealer neden for Løngangsgade. Særligt arealet ved Rådhusstræde viste et potentiale for naturlig spiring af vilde blomster som hare-kløver, almindelig røllike, kongelys og katost grundet den grusede jordbund. Flere arter af sommerfugle og bier blev iagttaget.

Harekløver ved Rådhusstrædeparkeringen tiltrækker mange nektarsamlende insekter.

Arealer med naturgræs blev slået i efteråret og græsset opsamlet.

I efteråret 2020 blev der på et areal op til Løngangsgade etableret en 700 m² blomstereng efter at det oprindelige plænegræs var fræset ned i jorden. Der blev udsået vilde blomster. Der blev plantet 5 æbletræer under kyndig bistand fra John Pontoppidan fra foreningen Æbletræernes Venner. Æbletræer til glæde for bestøvende insekter, og æbler om efteråret til fugle og mennesker.

Borgmester Kirsten Jensen deltog i en uformel indvielse af arealet d. 13. november 2020. Arealet skal udvikle sig til en æblelund med blomsterengspræg til glæde for beboere og borgere der går gennem arealet.

Anlæg af blomstereng ved Løngangsgade. Det første år er det 1-årige arter som f.eks. kornblomst og valmue der kommer op. Til næste år vil de vilde urter blomstre, da de først sætter blomst år 2.

Ålholmparken/Tulstrupvej

På det ca. 5.000 m² store græsareal, hvor den historiske gård Tolvkarlegård havde sin placering, ophørte traditionel græsslåning i sommeren 2020. På arealet står tre flotte og markante gamle løvtræer.

I sommeren 2020 viste arealet et stort potentiale for at udvikle sig til blomstereng. Arter som almindelig røllike, høgeskæg og liden klokke farvede arealet i mosaikker af grønt rødbrunt, hvidt, gult og blå. Arealet er nu udlagt til naturgræs og bliver slået 1 gang i sensommeren med opsamling.

Høgeskæg på areal ved Tulstrupvej

Naturgræs

Der er øget fokus på udlæg af arealer til naturgræs. Naturgræsarealer er græsarealer, som kun slås en gang årligt, og hvor den naturlige flora og fauna herved kan udvikles. Arealet med naturgræs er i 2020 øget med ca. 3 hektar til samlet ca. 29 hektar.

For at synliggøre indsatsen omkring naturgræs, og for at vise at det ikke bare er gartneren, der har glemt at komme forbi, er der blevet udviklet et skilt af den lokale naturformidler Signe Wozniak

Nyt skilt til formidling af områder med naturgræs, opsat foran rådhuset på ny naturgræseng

Vild rådhus

Der er gennemført en lang række projekter på rådhusgrunden for at invitere naturen inden for og synliggøre byrådets indsats for bynatur.

Dele af rådhusgrunden drives allerede som naturgræs, men i 2020 er den store græsplæne foran rådhuset omlagt fra 20-25 årlige slåninger til kun én årlig slåning. Resultatet har været nye farver i form af blomstrende kongepen, røllike og et flot bølgende græsdække. Et andet græsareal i kanten af parkeringspladsen er udlagt til naturgræs, og græsset under lindetræerne ud for kantinen har også fået naturgræs karakter.

På et græsareal ud for rådhuset er der anlagt en ca. 300. m² stor blomstereng hvor der er udsået en sommerfuglefrøblanding.

På selve parkeringspladsen er alle felter under paradisæbletræerne omlagt til blomsterenge med enten sommerfuglevenlig frøblanding eller salttolerant engblanding.

Sidstnævnte blev anlagt som færdig eng i form af færdige engmætter.

Parkeringspladsen blev i efteråret forsynet med færdige engmætter med salttolerant engvegetation.

Ved trappen ned til personaleindgangen er der et område som er næringsfattigt. Her er der naturligt kommet en fin flora af hejrenæb, ærenpris, stedmoderblomst, mælkebøtte, rød tvetand, bellis, springklap, m.fl.

Naturlig blomsterflor ved Hillerød Rådhus

For at give fugle og insekter bedre ynglemuligheder er der opsat 6 fuglekasser og 3 insekthoteller på rådhusgrunden. Insekthoteller hænger på den hvide mur ved den historiske Trollesmindebygning.

Fuglekasse og insekthotel ved Hillerød Rådhus

Både på rådhusgrunden, og ud for daginstitution ved alléen op til rådhuset, er der udlagt store stammer til naturligt henfald, hvorved de kan blive vigtige levesteder for træboende insekter og vednedbrydende svampe som giver naturoplevelser for børn (og voksne).

Stammer efterladt til naturligt henfald til insekter og svampe

Indsatsområde partnerskaber

Partnerskabsaftaler omkring plantning af træer

Der er i 2020 indgået et partnerskab med to grundejerforeninger omkring plantning af træer. I Grundejerforeningen Selskovsparken plantet 8 egetræer på et fællesareal. I samarbejde med Møllegårdens Vejlaug er der på fire veje plantet 12 træer i private forhaver med henblik på at begrønne træfattige villaveje. De valgte træarter almindelig røn og paradisæble har desuden smuk blomstring og bær/frugter til fuglene.

Nyplantet træ i Møllegårdens vejlaug

Menighedsråd

I Nr. Herlev er der etableret et samarbejde med menighedsrådet, om etablering af en blomstereng med udsåning af vilde blomster ved menighedshuset over for kirken. Derudover har Hillerød Kommune ydet rådgivning, som menighedsrådet har omsat til en række tiltag for biodiversitet på kirkegården i form af fuglekasser, insekthoteller m.m.

Fuglekasser og blomstereng år 1 (2021) ved Menighedsrådshus i Nr. Herlev

Boligforeninger

Hillerød Kommune har ydet rådgivning om metoder og plantevalg til KAB Frederiksborg Boligselskab, der har et stort ønske om at lave tiltag for biodiversiteten. Der er et ønske om at få flere boligforeninger med i 2021.

Tvillum

Der er indgået et partnerskab med landinspektørfirmaet Tvillum om at øge biodiversiteten på deres arealer. De anlægger i 2021 beplantninger på deres arealer og bliver udsået vilde blomster på vejearealer ude foran virksomheden. Blomsterfrø er leveret af kommunen og der er opsat et skilt der formidler samarbejdet.

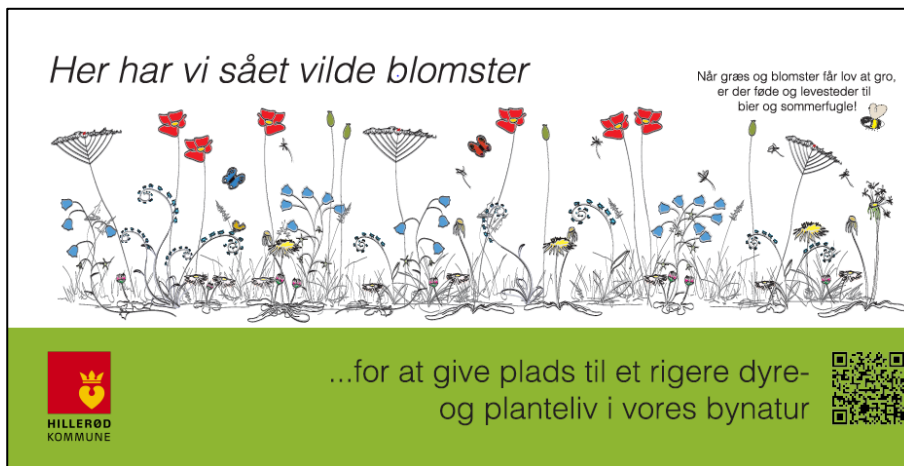
Dansk Ornitologisk Forening Nordsjælland (DOF)

I samarbejde med DOF, er der opsat fuglekasser til hvinand ved Slotssøen og ved søen ved Skansebakken/Egedam i Hillerød Øst. Hvinand har en begrænset ynglefremkomst i Danmark og kommunen er heldig at have en stor bestand af hvinand.

Formidling, borgerinddragelse og samarbejde med skoler

2020 og 2021 var på grund af corona pandemien et vanskeligt år at gennemføre formidlingstiltag som ture for borgerne. I stedet har der været stor fokus på nyheder om bynatur på kommunes facebookside. Der har blandt andet været en kort videofilm om æblelunden ved Rådhuset hvor Æbletræernes venner medvirker.

Der er lavet flere skilte der synliggøre de områder, som udlægges til naturgræs og hvor der etableres blomsterenge.

Skilt til blomsterenge

Herudover har byrådet afsat en pulje på 100.000 kr. frem til 2023 målrettet mod projekter, der gennemføres af lokalråd, foreninger, boligselskaber, skoler mv. Puljens navn er Forskønningspuljen Blomstrende Byer. Der har p.t. været to ansøgningsrunder i henholdsvis 2020 og 2021. I sær i 2021 været stor interesse for at søge puljen, hvor størstedelen af ansøgningerne har været målrettet større biodiversitet.

Andre projekter

Skoler

Der er i 2021 ved Hanebjerg Skole, afdeling Brødeskov kørt et naturprojekt "Det der gror her bor her" i samarbejde med Hanebjerg Skoles ledelse og elever. Der er på skolens friareal etableret et langt kvashegn, bygget kompostbeholder, paddeskjul og træpyramide for insekter.

I 2021 planlægges projekter på skoler og daginstitutioner der tilgodeser biodiversiteten og giver børn og voksne naturoplevelser.

Kvashegn og paddeskjul

Træer

Der er fokus på ikke altid at fælde træer ved roden, der har fået sygdom eller på anden måde er et risikotræ for mennesker. Ved allén op til Hillerød Rådhus er to træer der havde fået svamp blevet topskåret i stedet for at blive fældet helt. Nu er trætorsoerne til glæde for spætter, insekter, svampe mv. uden træerne er til fare for mennesker.

To træ-torsoer for enden af allé op rådhuset

Folder til private haveejere

En folder er ved at blive udarbejdet i samarbejde med Haveselskabet. Folderen henvender sig til haveejere og andre med grønne arealer med råd og vejledning til, hvordan man kan få vildere natur i sin have eller grønne område. Folderen bliver digital og forventes endelig færdig i løbet af 2021.

Kampagne "Byd naturen velkommen i byen" - Startpakker til private

Der har i 2021 kørt en kampagne "Byd naturen velkommen i byen". Borgere har i foråret kunne hente ét af tre "startsæt" med henholdsvis et insekthotel, fuglekasse og æblekasse samt en frøpose med vilde blomster.

Projekterne er gennemført i et tværgående samarbejde med medarbejdere i Ejendomme, Trafik Vej og Park og By- og Miljø og en række eksterne partnere.